

5 Şubat 2011 CUMARTESİ

Resmî Gazete

Sayı : 27837

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı: 2007/78

Karar Sayısı: 2010/120

Karar Günü: 30.12.2010

İPTAL DAVASINI AÇAN:

TBMM üyeleri Kemal AN

İPTAL DAVASININ KONUSU:

25.4.2007 günlü, 5634 s

I- İPTAL VE YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN GEREKÇESİ

İptal ve yürürlüğün durdurulması istemini içeren dava dilekçesinin gerekçe bölümü şöyledir:

“III. GEREKÇE

25.04.2007 tarih ve 5634 sayılı Hemşirelik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 1 inci maddesi

“Ortaokulu bitirmiş olup, 4

25.04.2007 tarih ve 5634 sayılı Kanun ile bu madde aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir;

“Türkiye’de üniversitelerin hemşirelik ile ilgili lisans eğitimi veren fakülte ve yüksekokullardan mezun

Bu düzenleme ile 1954 yılında benimsenen sekiz yıllık bir temel eğitim olan ortaokul düzeyine hemşirelik

5634 Sayılı Kanunun gerek teklif metninde gerekse Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunun

“Türkiye, Avrupa Birliğine girme çalışmaları kapsamında mevzuatını Avrupa Birliği mevzuatı ile uyumla

5634 Sayılı Kanunun 1 inci maddesinin gerekçesinde ise ; “Mevcut Kanunun 1 inci maddesinde lisans

Ancak TBMM Genel Kurulu’nda Kanun Teklifinin görüşülmesi esnasında “Lisans üstü eğitim hatta lisans

Bugün hiçbir ülkede, 8 yıl temel eğitim üzerine 4 yıl süreli hemşirelik eğitimi ile hemşire unvanı verilme

Avrupa Konseyinin 1967 tarihli Hemşirelik Eğitiminde Minimum Standartlar adlı antlaşma metninde hen

Avrupa Konseyinin 1967 Antlaşma metninde bildirilen koşulları, 1977'de 453 sayılı direktife dönüştürül

Farklı birçok mesleğin yer aldığı sağlık bakım ekibi içerisinde, ekibin eşit düzeyde bir üyesi olarak hen

Aşağıda özetle aktarıldığı üzere, Yüksek Sağlık Şurası'nın 23 Mayıs 1995 tarih ve 185/1 sayılı kararı

1988 yılında Dünya Sağlık Örgütü'nün Avrupa Hemşirelik Konferansı'ndan çıkan kararlar incelendiğind

Bu bağlamda hemşirelik işlevleri 4 ana başlık altında toplanmıştır. Bunlardan;

1. işlev; koruyucu, geliştirici, tedavi edici ya da rehabilite edici amaçlarla bireye/ hastaya, aileye ya da t

2. işlev; hastalar ya da hizmet sunulanlar ile sağlık bakım personelinin eğitimidir.

3. işlev; sağlık bakım ekibinin etkin bir üyesi olarak çalışmaktır.

4. işlev; eleştirel düşünce ve araştırmalar yoluyla hemşirelik uygulamalarının geliştirilmesidir.

Günümüzde hemşirelik mesleği; hastaları izlemek ve tedavi süreçlerini yönlendirmek için gerekli olan il

Hemşirelerden beklenen işleve uygun olarak 25.04.2007 tarih ve 5634 sayılı Hemşirelik Kanununda De

Anayasanın 56 ncı maddesinde Devlete, herkesin hayatını, beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sa

Bu nedenle Anayasada belirtilen yaşam ve sağlık hakları ile çelişen iptali istenen düzenlemenin, kamu

Kamu yararına sonuç doğurmayacak, kamu hizmetinin nitelikleriyle bağdaşmayan, adalet anlayışına a

Anayasa Mahkemesinin E. 1985/1, K. 1986/4 sayılı Kararında da, “Yasa koyucuya verilen düzenleme y

Bu nedenle, 25.02.1954 tarih ve 6283 sayılı Hemşirelik Kanununa 25.04.2007 tarih ve 5634 sayılı Hem

Ülkemizde Avrupa Birliği’ne uyum sağlanması amacıyla Yüksek Sağlık Şurası’nın 23 Mayıs 1995 tarih

Yüksek Sağlık Şurası’nın 23 Mayıs 1995 tarih ve 185/1 sayılı kararı doğrultusunda Sağlık Bakanlığı’n

Protokolün 7 nci maddesinde; Sağlık Yüksekokuluna dönüştürülen Sağlık Meslek Liselerine, ortaokula

Protokolün 12 nci maddesine göre ise; ebelik, hemşirelik ve sağlık memurluğu eğitimi 4 yıllık sağlık yük

Sağlık Bakanlığı 03.01.2001 gün ve 2001/9 sayılı işlemi ile yukarıda sözü edilen protokolü tek taraflı ola

Öte yandan Sağlık Bakanlığı ile Milli Eğitim Bakanlığı arasında imzalanan 16.06.2004 tarihli protokol ile

Bu durum dikkate alındığında, iptali istenen söz konusu düzenleme için yasama erkinin, yukarıda etrafl

Anayasanın 138/4. maddesi gereği, yasama organı dahil bütün devlet organları "... mahkeme kararları

İptali istenen bent ile yapılan düzenleme, yargı kararlarının uygulanmasının engellenmesi amacıyla yapı

Diğer yandan yasama erkinin, yargı kararlarının etkisizleştirilmesi için kullanılmasını, Anayasanın Baş

Bir yasa kuralının Anayasanın herhangi bir kuralına aykırılığının tespiti onun hukuk devleti, Anayasanın

Açıklanan nedenlerle, 25.02.1954 tarih ve 6283 sayılı Hemşirelik Kanununa 25.04.2007 tarih ve 5634

IV. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

25.02.1954 tarih ve 6283 sayılı Hemşirelik Kanununa 25.04.2007 tarih ve 5634 sayılı Hemşirelik Kanun

Öte yandan kamu yararı amacına yönelik olmayan bu hükmün uygulanması halinde, toplum mesleğinin ç

Bu zarar ve durumların doğmasını önlemek amacıyla, iptali istenen hükmün iptal davası sonuçlanıncaya

V. SONUÇ VE İSTEM

Yukarıda açıklanan gerekçelerle, 25.02.1954 tarih ve 6283 sayılı Hemşirelik Kanununa 25.04.2007 tari

iptaline ve iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüğünün durdurulmasına karar verilmesine ilişkin iste

II- YASA METİNLERİ

A- İptali İstenilen Yasa Kuralı

25.4.2007 günlü, 5634 sayılı Hemşirelik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 7. maddesiy

“Geçici Madde 2 –

Bu Kanunun yürürlüğe gi

Hemşirelik eğitimine eşdeğer sağlık memurluğu programlarından mezun olanlar hemşire olarak çalışırl

Hemşirelik eğitimine eşdeğer sağlık memurluğu programının adı, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten

Bir defaya mahsus olmak üzere, ebelik diplomasına sahip olduğu halde bu Kanunun yayımı tarihinde e

Üniversitelerin hemşirelik programlarında ülke ihtiyacını karşılayacak yeterli kontenjan oluştur

B- Dayanılan ve İlgili Görülen Anayasa Kuralları

Dava dilekçesinde, Anayasa'nın Başlangıcı ile 2., 7., 8., 9., 11. ve 138. maddelerine dayanılmış, 17. ve 5

III- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 8. maddesi uyarınca, Haşim KILIÇ, Sacit ADALI, Fulya KANTARCI

IV-YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİ

25.4.2007 günlü, 5634 sayılı Hemşirelik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 7. maddesiyle

V- ÖN MESELE

7.5.2010 günlü, 5982 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması

Yapılan Anayasa değişikliği ile Anayasa Mahkemesi'nin yapısı ile görev ve yetkileri yeniden düzenlenmiştir.

Bu nedenle, kamusal hizmetlerin sürekliliği ilkesi çerçevesinde yargısal faaliyetlerin aksamasının önüne

Fulya KANTARCIOĞLU, Mehmet ERTEN, Fettah OTO, Zehra Ayla PERKTAŞ ile Celal Mümtaz AKINCI

VI - ESASIN İNCELENMESİ

Dava dilekçesi ve ekleri, işin esasına ilişkin rapor, iptali istenilen Yasa kuralı, dayanılan ve ilgili görülen

Dava dilekçesinde özetle, 5634 sayılı Yasa'nın hazırlanmasında etkili olan Avrupa Komisyonu direktifi

2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 29. maddesinde

6283 sayılı Hemşirelik Kanunu'nun 5634 sayılı Yasa'yla değişik 1. maddesinde, hemşirelik unvanının k

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri ko

Anayasa'nın 17. maddesi gereğince herkese tanınan yaşama, maddi ve manevi varlığı geliştirme hakkı

Anayasa'nın 56. maddesinde ise herkesin sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahip olduğu

Kişinin yaşama hakkı, maddi ve manevi varlığını koruma hakkı, birbirleriyle sıkı bağlantıları olan, devre

Hemşirelik; hastaları izlemek, tanı koymak ve tedavi süreçlerini yönlendirmek için gerekli olan ileri soyu

Üniversitelerin hemşirelikle ilgili lisans eğitimi veren fakülte ve yüksekokulların eğitim-öğretim süreleri d

Sağlık hizmetlerinin devamlılığı asıldır. Hemşirelik eğitiminde lisans ve lisansüstü eğitime geçiş bir süre

Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa'nın 2., 17. ve 56. maddelerine aykırı değildir. İptal isteminin reddi

Kuralın Anayasa'nın Başlangıcı ile 7., 8., 9., 11. ve 138. maddeleri ile ilgisi görülmemiştir.

VII - SONUÇ

1- 7.5.2010 günlü, 5982 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılma

2- 25.4.2007 günlü, 5634 sayılı Hemşirelik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 7. madd

30.12.2010 gününde karar verildi.

BaŐkan

Haşim KILIŐ

BaŐkanvekili

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

ye

Fulya KANTARCIOĞLU

Üye

Ahmet AKYALÇIN

Üye

Mehmet ERTEN

Üye

Fettah OTO

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Alparslan ALTAN

Üye

Burhan ÜSTÜN

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĐLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtez AKINCI

KARŞIOY GEREKÇESİ

E: 2010/68 sayılı dosyadaki karşıoy gerekçesi şöyledir:

7.5.2010 günlü, 5982 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'la Anayasa'nın, Anayasa Mahkemesi'ni düzenleyen 146., 147., 148. ve 149. maddelerinde değişiklik yapılarak, Mahkeme'nin kuruluşu, görev ve yetkileri ile çalışma ve yargılama usulüne ilişkin yeni kurallar getirilmiş, ancak, değişikliğin, gerekli düzenlemeler yapıncaya kadar uygulanmasının sağlanabilmesi için geçici kurallara yer verilmediği gibi Anayasa'ya koşut olarak, Anayasa Mahkemesi'nin yargılama usulüne ilişkin yeni bir yasal düzenleme de yapılmamıştır.

Anayasa'nın 6. maddesinde "Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz", 142. maddesinde de "Mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi kanunla düzenlenir" denilmiş, değiştirilen 149. maddesinin beşinci fıkrasında ise Anayasa Mahkemesinin, kuruluşunun, Genel Kurul ve bölümlerinin, yargılama usullerinin kanunla düzenleneceği belirtilmiştir. Buna göre, Anayasa'nın genel kural niteliğindeki 142. ve özel olarak Anayasa Mahkemesi'nin çalışma ve yargılama usulünü düzenleyen 149. maddesi uyarınca, Mahkeme'nin yargılama usulünün yasayla düzenlenmesi gereği Anayasal bir zorunluluktur. Yargılama usulü yasayla belirlenmeyen, bu bağlamda kaynağını Anayasa'dan almayan bir yetkiyle Mahkeme'nin çalışmasını sürdürmesi, belirtilen hukuksal durum karşısında olanaklı değildir.

Öte yandan, Anayasa'nın 149. maddesinin ilk fıkrasında, yer alan Genel Kurul'un Mahkeme Başkanının veya Başkanın belirleyeceği başkanvekilinin başkanlığında en az oniki üye ile toplanacağına ilişkin kural, toplantı alt sınırını gösteren bir yargılama usulü kuralı ise de bu sayının üstünde, özellikle çift sayı ile yapılan toplantılarda nasıl bir yol izleneceğini düzenlememektedir. Böyle bir durumla karşılaşıldığında, toplantının ertelenmesi, bir üyenin toplantıdan çıkması ya da benimsenecek farklı seçeneklerden birinin uygulanması konusunda yasal bir dayanak bulunmamaktadır. Bu seçeneklerden hangisi, uygulanırsa uygulansın dayanağını yasadan dolayısıyla Anayasa'dan almayan bir yetki kullanımı söz konusu

olacaktır. Yargılama Usulü'nün Anayasa Mahkemesi tarafından belirlenmesi ise Anayasa'nın ihlâli sonucunu doğuracaktır.

Belirtilen nedenlerle Anayasa değişikliği uyarınca Mahkeme'nin, yargılama usulü yasa ile belirlenmeden yargısal faaliyetlerini sürdüremeyeceği düşüncesiyle çoğunluk görüşüne katılmıyoruz.

Üye

Fulya KANTARCIOĞLU

Üye

Mehmet ERTEN

Üye

Fettah OTO

Üye

Zehra Ayla PERKTAŞ

Üye

Celal Mümtez AKINCI

